

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

5/2023

OBSAH***Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných – Veľký senát*****61. Odvolanie. Odvolací dôvod.**

Odvolacie dôvody v sporovom konaní je potrebné uviesť, prípadne ich doplniť v lehote na podanie odvolania.

Aj v prípade tzv. blanketového odvolania je odvolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku). **3**

62. Bezpodielové spoluvlastníctvo. Vyporiadanie spoluvlastníctva. Odporovateľný právny úkon. Dohoda. Zmier.

Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov ako dvojstranný právny úkon manželov alebo bývalých manželov môže byť voči veriteľom niektorého z manželov alebo bývalých manželov za splnenia zákonom vymedzených podmienok neúčinným právnym úkonom a to bez ohľadu na to, že k uzavretiu dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov došlo počas súdneho konania a súd uzavretie tejto dohody potvrdil vo forme uznesenia o schválení súdneho zmieru **16**

61.**R O Z H O D N U T I E**

Odvolacie dôvody v sporovom konaní je potrebné uviesť, prípadne ich doplniť v lehote na podanie odvolania.

Aj v prípade tzv. blanketového odvolania je odvolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

(uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. novembra 2023 sp. zn. 1VCdo/2/2023)

Z o d ō v o d n e n i a :

1. Okresný súd Levice (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 11. júna 2021 pod č.k. 9C/9/2020 - 154 zamietol žalobu žalobcov 1) až 3) a súčasne o trovách strán sporu voči sebe navzájom rozhodol tak, že žalovaným 1) a 2) voči žalobcom 1) až 3) rade nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalobcami podaná žaloba o určenie neplatnosti závetov je neprípustná podľa § 137 písm. d) CSP s poukazom na § 194 CMP, keď ďalším dôvodom nedôvodnosti žaloby je aj otázka vecnej legitimácie strán sporu, keď žalobca 3) nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby, práve naopak mal byť v konaní pasívne vecne legitimovaný, a teda žalovaný. Nakoniec dodal, že vo vzťahu k závetu zo dňa 4. mája 2001 dedičia neboli ani v dedičskom konaní uznesením súdu odkázaní na podanie žaloby, pokiaľ ide o tento závet v dôsledku čoho nie sú splnené ani predpoklady na podanie takejto žaloby obsiahnuté v § 194 ods. 1 CMP.

2. Na odvolanie žalobcov 1) až 3) Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo dňa 21. apríla 2022 pod č.k. 8Co/70/2021 - 252 spoločné odvolanie žalobcov 1) až 3) podané dňa 6. júla 2021 a dňa 16. júla 2021 odmietol. Žalovaným nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Odvolací súd skúmajúc naplnenie procesných podmienok odvolacieho konania svoju pozornosť prvotne zamerl na dodržanie zákonných náležitostí odvolania a včasnosť jeho podania. Napadnutý rozsudok bol žalobcom doručený prostredníctvom ich právneho zástupcu dňa 21. júna 2021, ktorý právny zástupca - advokát učinil odvolanie elektronicky dňa 6. júla 2021, t. j. posledný deň odvolacej lehoty s použitím formuláru na elektronické podanie, kde v kolónke predmet a text návrhu uviedol, že podáva odvolanie proti rozsudku zo dňa 11. júna 2021, že odôvodnenie návrhu (odvolania) je v prílohe a rovnako v prílohe je tiež návrh rozhodnutia súdu (petit odvolacieho

návrhu), keď uvedené elektronické podanie bez príloh podpísal zaručeným elektronickým podpisom advokáta. Súd prvej inštancie prípisom zo dňa 15. júla 2021 advokátovi žalobcov oznámil, že jeho podanie s názvom odvolanie prílohy neobsahuje, advokát po prevzatí tohto podania súdu dňa 16. júla 2021 učinil elektronicky podanie k existujúcej spisovej značke (na elektronickom tlačive s týmto názvom), prílohou ktorého podania s overeným elektronickým podpisom advokáta zároveň bola naskenovaná listina odvolania proti rozsudku (datovaná dňa 2. júla 2021) s pečiatkou a podpisom advokáta, keď zároveň k tejto naskenovanej listine bola pripojená osvedčovací doložka zaručenej konverzie ako elektronickej podoby pôvodného dokumentu v listinnej forme v zmysle ust. § 35 ods. 1 písm. b) zák. č. 305/2013 Z. z. datovaná 16. júla 2021. Vychádzajúc z uvedeného mal potom odvolací súd za to, že elektronicky podané odvolanie advokáta žalobcu zo dňa 6. júla 2021 neobsahovalo - až na podpis žiadne náležitosti vyžadované zákonom pre odvolanie a že jeho druhé odvolanie realizované následne elektronicky dňa 16. júla 2021 s náležitosťami odvolania v naskenovanej prílohe so zaručenou konverziou bolo účinené po uplynutí odvolacej lehoty. Vychádzajúc z toho, že neskoršie podanie advokáta žalobcov nepredstavovalo doplnenie pôvodného odvolania, ktoré žiadne odvolacie dôvody neobsahovalo, posudzoval každé z uvedených odvolaní žalobcov samostatne.

4. Odvolací súd ďalej uviedol, že je mu známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/195/2005 publikované v Zbierke jeho súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 20/2014 vzťahujúce sa k úprave Občianskeho súdneho poriadku a tiež rozhodovacia prax tohto súdu v otázke doplnenia dôvodov odvolania podaných k odvolaniu podaného pôvodne v odvolacej lehote v bianko podobe bez uvedenia odvolacích dôvodov, resp. rozsahu odvolania a odvolacieho návrhu v rozhodnutiach - uzneseniach sp. zn. 6Cdo/119/2018 zo dňa 26. júna 2019, 7Cdo/95/2020 zo dňa 27. júla 2021 a 4Cdo/29/2020 zo dňa 29. júla 2020, avšak dospel k záveru, že Najvyšším súdom SR prijatý výklad zákona v rozpore s ust. čl. 3 ods. 1 a 2 základných princípov Civilného sporového poriadku protirečí jasnému a nepochybnému zneniu Civilného sporového poriadku - ust. § 365 ods. 3 a § 373 veta druhá CSP.

5. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno dospieť k záveru, že právna úprava neúplných odvolaní v Civilnom sporovom poriadku sa oproti ostatnému Občianskemu súdному poriadku v zásade nezmenila a že teda naďalej je využiteľný uvedený judikát R 20/2014. Odvolací súd predovšetkým poukázal na to, že Civilný sporový poriadok odstraňovanie väd odvolania v podobe chýbajúcich odvolacích dôvodov vôbec neumožňuje a nerieši - neumožňuje teda odvolaciemu súdu na odvolacie dôvody doplnené až po uplynutí odvolacej lehoty prihliadať, keď v kontexte ust. § 365 ods. 3 o odstrániteľnú vadu ísť ani nemôže, na rozdiel od predchádzajúcej úpravy v § 209 OSP a toto ani nepožaduje - výslovne vylučuje z rámca odstraňovania väd odvolania (v ust. § 373 ods. 1 veta druhá CSP), keď navyše pri v podstate totožnej úprave v ust. § 365 ods. 3 CSP s ust. § 434 CSP rozhodovacia prax najvyššieho súdu nie je totožná, keďže v prípade dovolania zastáva jednoznačný záver o tom, že na dovolacie dôvody neučinené v rámci lehoty na podanie dovolania prihliadať napriek ich existencii v čase rozhodovania o dovolaní nemožno (napr. rozhodnutie 4Cdo/132/2019 zo dňa 27. mája 2020). Odvolací súd nevidel logický dôvod rozdielnosti v posudzovaní odvolania - dovolania podaného v zákonnej lehote bez odôvodnenia/odvolacích dôvodov. Podľa názoru odvolacieho súdu je správny ten výklad ustanovení Civilného sporového poriadku, že ak doplnenie chýbajúcich dôvodov neupravuje a ak

súd (prvoinštančný či odvolací) na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva, potom (napriek tomu, že je odvolacími dôvodmi viazaný) neprichádza do úvahy prihliadanie k odvolacím dôvodom doplneným až po uplynutí odvolacej lehoty, ale treba vychádzať zo stavu a obsahu podaného odvolania v čase uplynutia odvolacej lehoty.

6. Odvolací súd mal potom za to, že odvolanie žalobcov podané dňa 6. júla 2021 je potrebné podľa ust. § 386 písm. d) CSP odmietnuť pre jeho vady - chýbajúce odvolacie dôvody a odvolací návrh, absencia ktorých bráni pokračovaniu v odvolacom konaní, a že odvolanie podané dňa 16. júla 2021 je potrebné podľa ust. § 386 písm. a) CSP odmietnuť pre oneskorenosť jeho podania, v dôsledku čoho potom odvolací súd vecnú správnosť napadnutého rozsudku nepreskúmal. Pri (procesnom) úspechu žalovaných v odvolacom konaní im (v zmysle ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP) odvolací súd nepriznal proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže si nárok neuplatnili a žiadne trovy im ani nevznikli.

7. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali žalobcovia 1) až 3) (ďalej len „dovolatelia“ alebo aj „žalobcovia“) dovolanie. Navrhli, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie dovolateľa odôvodnili s poukazom na § 420 písm. f) CSP s tým, že súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Argumentovali tým, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo tým, že odvolací súd odmietol ich odvolanie zo dňa 2. júla 2021. Poukázali na to, že dňa 21. júna 2021 im bol doručený rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba vo vzťahu k nim zamietnutá, proti tomuto rozsudku podali odvolanie, ktoré bolo spísané dňa 2. júla 2021, pričom 6. júla 2021 ho chceli zaslať na súd prostredníctvom právneho zástupcu elektronickým podaním prostredníctvom portálu občianjustice.sk, právny zástupca žalobcov vyplnil formulár na elektronické podanie, pričom označil, že ide o odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Levice sp. zn. 9C/9/2020 - 154 zo dňa 11. júna 2021. Ďalej uviedol, že odôvodnenie ako aj petit odvolacieho návrhu prikladá v prílohe. Elektronický formulár bol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom advokáta, avšak prílohy k tomuto elektronickému formuláru, ktoré mali tvoriť samostatné odvolanie (odvolacie dôvody, argumentácia + petit odvolania) nedopatrením neodišli k tomuto elektronickému podaniu a odoslalo sa toto podanie bez prílohy na súd. Dňa 15. júla 2021 zo strany súdu im bolo oznámené, že odvolanie neobsahuje prílohy, pričom skontrolovali a zistili, že tieto omylom neodišli k ich podaniu, preto dňa 16. júla 2021 opätovne zaslali podanie na súd spolu s prílohami.

7.1. Žalobcovia poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/175/2017 zo dňa 27. februára 2018 pripúšťajúce tzv. blanketové odvolanie aj podľa CSP. Podľa názoru najvyššieho súdu je súd v prípade blanketového odvolania povinný prihliadať na odvolacie dôvody doplnené aj po lehote na podanie odvolania. Okresný súd Levice ich oznámením zo dňa 15. júla 2021 nevyzval na odstránenie chyby, avšak ich upozornil, že ich podanie neobsahuje avizované prílohy, a preto tieto obratom zaslali súdu, nakoľko mali toto odvolanie spísané už dňa 2. júla 2021, naskenované a uložené v počítači.

7.2. Nevyzývanie na odstránenie vady podania neznamená, že odvolateľ ju nemôže odstrániť sám z vlastnej iniciatívy a to prípadne aj po uplynutí lehoty na podanie odvolania až do rozhodnutia o odvolaní. Odvolací súd rozhodol o odvolaní až dňa 21. apríla 2022, a teda

vady odvolania odstránili z vlastnej iniciatívy ešte pred rozhodnutím o odvolaní. Podľa názoru dovolateľov zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplýva nemožnosť strany takto postupovať. Zdôraznili, že súdu doručili tzv. blanketové odvolanie bez uvedenia akýchkoľvek odvolacích dôvodov, v tejto súvislosti poukázali aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/29/2020.

7.3. Odvolací súd podľa žalobcov postupoval v priamom rozpore so znením § 217 ods. 1 CSP a teda sa natoľko odchýlil od jeho znenia, že zásadne poprel jeho účel a význam. Tu poukázali aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/119/2018, že pokiaľ v čase rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní bola už vada odvolania spočívajúca v absencii odvolacích dôvodov odstránená, bol odvolací súd povinný rešpektovať zásadu, podľa ktorej je pre rozhodnutie o odvolaní určujúci stav v čase jeho rozhodovania. Na rozhodnutie o odmietnutí odvolania neboli splnené podmienky vyplývajúce z § 386 písm. d) CSP. Odvolací súd sa teda mal zaoberať uplatnenými odvolacími dôvodmi a pristúpiť k vecnému prieskumu podaného odvolania. S vysloveným právnym názorom v rozhodnutí 6Cdo/119/2018 sa najvyšší súd stotožnil aj v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/95/2020.

7.4. Podľa názoru dovolateľov z vyššie uvedených dôvodov vyplýva, že blanketové odvolanie ako vadné podanie je možné opraviť z vlastnej iniciatívy až do rozhodnutia odvolacieho súdu, čo odvolací súd nezohľadnil a ich odvolanie odmietol aj napriek tomu, že dovolací súd túto právnu otázku rieši rozdielne od rozhodnutia Krajského súdu v Nitre.

7.5. Podľa zaužívanej súdnej praxe NSSR platí, že treba rozlišovať medzi dopĺňaním odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 3 CSP a dopĺňaním odvolania o chýbajúce náležitosti v zmysle § 373 ods. 1 CSP. Doplnenie odvolania o chýbajúce odvolacie dôvody je odstraňovaním vady odvolania. Pre odstraňovanie takejto vady platí, že súd naň nevyzýva. Pre dovolateľa to znamená procesné riziko, že súd prvej inštancie bez toho, aby ho vyzýval na odstránenie uvedenej vady môže po uplynutí lehoty na podanie odvolania bezodkladne predložiť vec odvolaciemu súdu a ten môže bezodkladne rozhodnúť o odmietnutí odvolania podľa § 386 písm. d) CSP, respektíve odvolanie prejednať podľa § 380 ods. 2 CSP.

7.6. Dovolatelia mali za to, že v ich prípade išlo o odstraňovanie vady odvolania, teda doplnenie odvolania o chýbajúce odvolacie dôvody, nakoľko nebola k formuláru priložená príloha, ktorá obsahovala tieto odvolacie dôvody. Súd ich na odstránenie vady nevyzýval len im oznámil, že im bolo z ich strany doručené podanie, ktoré neobsahovalo prílohy, ktoré boli vo formulári avizované. Nakoľko obratom túto vadu odstránili do 10 dní, mali za to, že súd mal prejednať ich odvolanie, prihliadnuť na odvolacie dôvody a odvolací petit uvedený v odvolaní, ktoré bolo súdu zaslané 16. júla 2021.

8. Žalovaní sa k dovolaniu žalobcov písomne nevyjadrili.

9. Senát 1C (ďalej len „senát 1C“ alebo „vec prejednávajúci senát“ alebo „postupujúci senát“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou a riadne zastúpenou osobou a že spĺňalo zákonom požadované náležitosti, vrátane riadneho vymedzenia dovolacích dôvodov, vzhľadom na existenciu rozdielnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vo veciach posudzovania „tzv. blanketného odvolania“ postúpil vec na rozhodnutie Veľkému senátu občianskoprávného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj Veľký senát), a to na základe postupujúceho uznesenia zo dňa 7. júna 2023, sp. zn. 1Cdo/156/2022. Vec bola ďalej vedená pred Veľkým senátom najvyššieho súdu pod sp. zn. 1VCdo/2/2023.

10. Senát 1C v predmetnom uznesení poukázal na rozdielnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR na jednej strane v rozhodnutiach pod sp. zn. 6Cdo/157/2017, 6Cdo/118/2018, 6Cdo/30/2018 oproti rozhodnutiam sp. zn. 4Cdo/29/2020, 2Cdo/64/2019, 4Cdo/39/2021 a 5Obdo/23/2018, zároveň poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 141/2019.

11. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky si po postúpení vecí senátom 1C v súlade s § 48 ods. 4 CSP vyžiadala stanoviská Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

12. Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky v písomnom vyjadrení uviedla, že zákaz doplnenia odvolacích dôvodov po uplynutí lehoty na podanie odvolania je namieste dôsledne presadzovať, v prípade tzv. blankoodvolania je potrebné vychádzať z toho, že odvolaním sa napáda rozhodnutie v celom rozsahu a navrhuje sa preskúmanie väd týkajúcich sa procesných podmienok, na ktoré má odvolací súd prihliadnuť, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (t. j. z väd § 380 ods. 2 CSP). Odvolateľ a na doplnenie odvolacích dôvodov, či vyjadrenie rozsahu v akom sa rozhodnutie napáda nie je potrebné vyzývať.

13. Generálny prokurátor Slovenskej republiky uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným postupujúcim senátom. Odvolacie dôvody v spore podliehajú koncentrácii konania, je potrebné uviesť v ich odvolaní, prípadne je možné doplniť v lehote na podanie odvolania, pretože predloženie odvolacieho dôvodu po uplynutí tejto lehoty je neúčinný procesný úkon, na ktorý odvolací súd neprihliadne. V sporovom konaní je síce daná prísna viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi, avšak s jednou výnimkou. V zmysle § 380 ods. 2 CSP odvolací súd prihliadne na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolaní ako odvolací dôvod uvedené. Zastal teda názor, že v sporovom konaní odvolací súd, na základe takzvaného blanketného odvolania je povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky. Takzvané blanketové odvolanie, preto nemá byť odmietnuté. Odvolací súd, na základe takzvaného blanketového odvolania rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak nezistí procesnú vadu, ktorá sa týka procesných podmienok. Navrhol pre právnu otázku, pre ktorú bola vec veľkému senátu postúpená interpretovať tak, že odvolací súd v sporovom konaní neprihliadne na odvolacie dôvody predložené po uplynutí lehoty na podanie odvolania, a to ani vtedy, ak bolo odvolanie podané bez uvedenia odvolacích dôvodov.

14. Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta k predmetnej veci uviedla, že k nastolenej otázke sa prikláňa k druhej skupine rozhodnutí z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 2Cdo/64/2019, 4Cdo/39/2021, 5Obdo/23/2018). Mala za to, že ustanovenie § 365 ods. 3 v spojení s § 373 ods. 1 druhá veta CSP pripúšťa taký výklad, že odvolacie dôvody je potrebné uviesť, prípadne doplniť a zároveň aj konkretizovať len v odvolacej lehote. CSP možnosť takzvaného blanketového odvolania nepripúšťa. Dodala, že v zmysle § 380 ods. 2 CSP možno pripustiť taký výklad, že odvolací súd by mohol preskúmať odvolanie len z pohľadu väd, ktoré sa

týkajú procesných podmienok, čo je v súlade s účelom § 161 CSP, a to je kompetencia súdu ex offo dbať na dodržanie procesných podmienok ako základných atribútov civilného konania vôbec.

15. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta k veci uviedla, že vychádzajúc z celkovej novej koncepcie sporového procesu, ktorá zvyrazňuje požiadavky na procesnú diligenciu sporových strán a zvyšuje procesnú zodpovednosť sporovej strany za nedostatok jej aktivity (respektíve za jej pasivitu), je podľa jej názoru v dichotómii rozhodovacej činnosti správny prísnejší postoj s tým, že judikát R 20/2004 považujú v dôsledku realizovania rekodifikácie civilného procesu, za prekonaný. V prvom rade poukázala na to, že pod uplatneným dovolacím dôvodom, kde je možné rozumieť primárne odvoláciu argumentáciu, ktorú môže súd subsumovať pod niektoré v zákonom uvedené odvolacie dôvody, nie zaškrtnutie písmenka v § 365 ods. 1 CSP, pretože samotné písmenko bez argumentácie nie je spôsobilé na odvolací prieskum. V druhom rade, zatiaľ, čo zmena predpokladá, že niečo v podanom odvolaní uvedené je, doplnenie dôvodov môže znamenať nielen pridanie ďalšieho dôvodu (napr. rozšírenie dôvodov z jedna na dva), ale aj doplnenie úplne absentujúceho dôvodu (teda z nula jedna alebo viac). Vychádzajúc z tohto vnímania v kontexte súdeného prípadu, považovali za nemožné v sporovom konaní po uplynutí lehoty na podanie odvolania dopĺňať absentujúce odvolacie dôvody.

16. Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta poukázala na dva rozdielne názory v uvedenej právnej otázke v špecifikovaných rozhodnutiach NS SR, taktiež aj na predchádzajúcu judikatúru NS SR za účinnosti OSP. Zdôraznila, že v prípade ak odvolateľ neuvedie odvolacie dôvody už v samotnom odvolaní, prípadne v lehote na podanie odvolania, nie je možné ich doplniť neskôr, bez ohľadu na to, či tak odvolateľ vykoná aj bez toho, že by bol na daný úkon vyzvaný súdom. V závere poukazom na ust. §§ 363 a 365 ods. 3 CSP uviedla potrebu preferencie právneho názoru, že pokiaľ odvolanie neobsahuje žiadne odvolacie dôvody, je potrebné ho odmietnuť.

17. Žalobcovia ako dovolatelia odôvodnili dovolanie s poukazom na § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, po oboznámení sa s obsahom spisu, dôvodmi senátu 1C uvedenými v rozhodnutí o postúpení veci v zmysle § 48 ods. 1 CSP a tiež stanoviskami vyžiadanými v zmysle § 48 ods. 4 CSP, sa stotožnil s názorom senátu, ktorý mu vec postúpil, že v rozhodnutiach špecifikovaných senátov existuje rozdielna rozhodovacia prax v otázke posudzovania tzv. blanketového odvolania, keď úlohou Veľkého senátu najvyššieho súdu je nielen rozhodovať v prípade odklonu od skoršej (ustálenej) rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ale aj zjednocovať judikatúru samotného najvyššieho súdu.

19. Predmetom dovolania v tejto veci je uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie žalobcov 1) až 3) zo dňa 6. júla 2021 podľa § 386 písm. d) CSP ako odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 363 CSP, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní

pokračovať - pre jeho vady - chýbajúce odvolacie dôvody a odvolací návrh, absencia, ktorých bráni pokračovaniu v odvolacom konaní a odvolanie podané dňa 16. júla 2021 bolo potrebné podľa § 386 písm. a) CSP odmietnuť ako oneskorené podanie. V podobe napadnutého rozhodnutia ide o rozhodnutie konečné, preto ho je možné preskúmať postupom cez ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

20. Argumentácia žalobcov 1) až 3) vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP tkvie v tom, že postup odvolacieho súdu, ktorý odmietol odvolanie žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie nebol správny, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/175/2017 zo dňa 27. februára 2018, ktoré pripúšťa aj tzv. blanketové odvolanie aj podľa Civilného sporového poriadku. Podľa tohto rozhodnutia je odvolací súd povinný prihliadať na odvolacie dôvody doplnené aj po lehote na podanie odvolania. Vzhľadom k tomu sa odvolací súd mal zaoberať uplatnenými odvolacími dôvodmi a pristúpiť k vecnému prieskumu podaného odvolania.

21. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

22. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

23. Podľa § 365 ods. 1 až 3 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

24. Podľa § 373 ods. 1 CSP ak odvolanie obsahuje odstrániteľné vady, súd prvej inštancie vyzve odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania. Súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov.

25. V danej veci zásadná otázka rozdielneho rozhodovania v jednotlivých senátoch najvyššieho súdu spočíva v tom, či je možné uviesť odvolacie dôvody proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie aj po uplynutí odvolacej lehoty na odvolanie s poukazom na ustanovenie § 373 ods. 1 CSP v korelácii s ust. § 365 ods. 3 CSP, alebo nie.

26. Jedna časť rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/175/2017, 6Cdo/119/2018, 6Cdo/38/2018, ale aj 9Cdo/204/2021) zastáva názor, že treba rozlišovať medzi doplnením odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 3 CSP a dopĺňaním odvolacích dôvodov o chýbajúce náležitosti podľa § 373 ods. 1 CSP. Kým zmena a doplnenie odvolacích dôvodov prichádza do úvahy len u odvolania spĺňajúceho túto náležitosť (teda u tzv. bezvädneho odvolania) a len do uplynutia odvolacej lehoty, doplnenie odvolania o úplne chýbajúce odvolacie dôvody je odstraňovaním väd odvolania. Síce platí § 373 ods. 1 druhá veta CSP, že súd na doplnenie odvolací dôvod nevyzýva, avšak to neznamená, že odvolateľ nemôže tento nedostatok odstrániť sám z vlastnej iniciatívy a to aj po uplynutí odvolacej lehoty. Zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplýva zákaz takto postupovať.

27. Druhá časť rozhodovacej praxe - rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/64/2019, 4Cdo/39/2021, 5Obdo/23/2018, ale aj 4Obdo/7/2023) má naopak za to, že § 365 ods. 3 a § 373 ods. 1 CSP je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, pretože sa týkajú tej istej situácie - dopĺňania odvolacích dôvodov. Súdny nemôžu vyzývať na doplnenie odvolacích dôvodov odvolania, v ktorom tieto dôvody chýbajú úplne. Zároveň platí, že odvolateľ môže dopĺňať odvolacie dôvody len do uplynutia odvolacej lehoty. Preto pokiaľ v odvolaní odvolacie dôvody úplne absentujú je možné ich doplniť len do uplynutia odvolacej lehoty. Ak sa totiž § 365 ods. 3 CSP vzťahuje na situácie, keď odvolanie obsahuje aspoň 1 odvolací dôvod, rovnako sa musí vzťahovať aj na situáciu, kedy odvolanie neobsahuje žiadny odvolací dôvod.

28. Dovolatelia v dovolaní argumentovali ustanovením § 420 písm. f) CSP, že v dôsledku chybnjej aplikácie ustanovení § 363, § 365, § 373 a § 386 CSP došlo zo strany odvolacieho súdu k nesprávnemu procesnému postupu, keď odmietol zo strany žalobcov podané odvolanie z dôvodu, že sa jedná o tzv. blanketové odvolanie, ktoré nebolo doplnené o odvolacie dôvody v rámci lehoty na podanie odvolania, ale až po jej uplynutí, pričom tento procesný postup zároveň označili aj za rozporný s ustálenou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/175/2017 z 27. februára 2018 a aj uzneseniami sp. zn. 6Cdo/119/2018 a 7Cdo/95/2020).

29. Z obsahu súdneho spisu nepochybne vyplýva, že rozsudok Okresného súdu Levice zo dňa 11. júna 2021 pod č. k. 9C/9/2020-154 bol žalobcom doručený prostredníctvom ich právneho zástupcu dňa 21. júna 2021. Právny zástupca žalobcov posledný deň lehoty na odvolanie učinil odvolanie elektronicky dňa 6. júla 2021 s použitím formulára na elektronické podanie, kde v kolónke a v texte návrhu uviedol, že podáva odvolanie proti rozsudku zo dňa 11. júna 2021, že odôvodnenie návrhu odvolania je v prílohe, rovnako v prílohe je tiež návrh rozhodnutia súdu petit odvolacieho návrhu, keď uvedené elektronické podanie bez príloh podpísal zaručeným elektronickým podpisom advokáta. Súd prvej inštancie prípisom zo dňa 15. júla 2021 advokátovi

žalobcov oznámil, že jeho podanie s názvom odvolanie, prílohy neobsahuje, pričom advokát po prevzatí tohto podania súdu dňa 16. júla 2021 učinil elektronicky podanie k existujúcej spisovej značke, prílohou ktorého podania s overeným elektronickým podpisom advokáta bola zároveň oskenovaná listina odvolania proti rozsudku s pečiatkou a podpisom advokáta, keď zároveň k tejto naskenovanej liste bola pripojená doložka zaručenej konverzie ako elektronickej podoby pôvodného dokumentu v listinnej forme v zmysle ustanovenia § 35 ods. 1 písm. b) zákona č. 305/2013, datovaná 16. júla 2021. Odvolací súd mal potom za to, že elektronicky podané odvolanie žalobcu zo dňa 6. júla 2021 neobsahovalo až na podpis žiadne náležitosti vyžadované zákonom pre odvolanie a že jeho druhé odvolanie realizované následne elektronicky 16. júla 2021 s náležitosťami odvolania v naskenovanej prílohe so zaručenou konverziou bolo učinené až po uplynutí zákonom stanovenej odvolacej lehoty.

30. V posudzovanom prípade ide výslovne o odvolanie bez uvedenia konkrétneho odvolacieho dôvodu tzv. blanketové odvolanie. Z ustanovenia § 373 ods. 1 CSP vyplýva, že sa týka procesnej situácie vadného odvolania, v ktorom absentuje niektorá zo zákonom vymedzených náležitostí, pričom súd je povinný vyzvať odvolateľa na doplnenie chýbajúcich náležitostí, avšak s jednou výnimkou spočívajúcou v tom, že súd nevyzýva na doplnenie chýbajúcich odvolacích dôvodov. Z druhej vety predmetného ustanovenia CSP „súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov“ by bolo možné, avšak iba na prvý pohľad vyvodiť dva závery a/ záver, ku ktorému dospel vo svojom uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky z 27. februára 2018 sp. zn. 6Cdo/175/2017, podľa ktorého *hoci súd nevyzýva stranu sporu na doplnenie odvolacích dôvodov v prípade absencie v odvolaní, tieto dôvody môže strana konania kedykoľvek do odvolania doplniť (najneskôr však do rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní)* alebo b/ záver, podľa ktorého súd na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva ani keď odvolanie neobsahuje žiadne odvolacie dôvody, pretože ich po uplynutí lehoty na podanie odvolania ani nie je možné doplniť. Tu je potrebné dať do pozornosti, že strana sporu je sama zodpovedná za to, že v konaní bude účinne uplatňovať svoje procesné práva - a to aj v odvolacom konaní, pričom v opačnom prípade jej hrozí strata sporu. K zodpovednosti za uplatňovanie vlastných procesných práv patrí to, že strana sporu musí mať jasno ohľadom dôvodov svojej nespokojnosti s prvoinštančným rozhodnutím. Strana sporu, ale zároveň musí rešpektovať to, že jej právo na konštatovanie svojej nespokojnosti s prvoinštančným rozhodnutím je časovo obmedzené, a to lehotou na podanie odvolania. Preto je Veľký senát názoru, že ustanovenia § 365 ods. 3 CSP a § 373 ods. 1 CSP je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, keďže sa týkajú rovnakej procesnej situácie, a to dopĺňania dôvodov.

31. Ak teda platí, že súd nevyzýva odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov odvolania, v ktorom odvolacie dôvody absentujú, a zároveň odvolacie dôvody môže odvolateľ dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, je nutné dospieť k záveru, že odvolanie, v ktorom úplne absentujú akékoľvek odvolacie dôvody, je možné uviesť (doplniť) o tieto chýbajúce dôvody len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. V ustanovení § 373 ods. 1 CSP je vyslovene uvedený zákonný príkaz *in fine*, podľa ktorého platí, že v prípade absencie odvolacích dôvodov v odvolaní súd odvolateľa na ich doplnenie nevyzýva. Dôvody odvolania tak môže odvolateľ doplniť skutočne len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ohľadne uvedeného Veľký senát na podporu svojej argumentácie a výkladu poukazuje na znenie komentára k CSP (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový

poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1234 s.), podľa ktorého *Odstrániteľnými vadami sú obsahové vady odvolania v nadväznosti na § 363 CSP, ktorý vymedzuje náležitosti odvolania.(...) Vady odvolania, s výnimkou odvolacích dôvodov, môže odvolateľ odstrániť až do vydania uznesenia odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania. (...) Vzhľadom na princíp neúplnej apelácie a koncentráciu odvolacieho konania (§ 364, § 365 ods. 3 CSP) postupuje súd prvej inštancie podľa osobitných pravidiel vo vzťahu k odvolacím dôvodom, ktoré sú v zmysle § 363 CSP obligatórnou náležitosťou každého odvolania. Odvolacie dôvody zákon taxatívne vymedzuje v § 365 ods. 1 CSP, pričom sa vzťahujú aj na odvolanie, ktoré odvolateľ odôvodňuje podľa § 365 ods. 2 CSP. Na doplnenie odvolacích dôvodov súd prvej inštancie odvolateľa nikdy nevyzýva. To platí aj v prípade, ak odvolanie žiaden odvolací dôvod neobsahuje. Samotné odvolacie dôvody môže pritom odvolateľ meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Pokiaľ odvolanie po uplynutí odvolacej lehoty neobsahuje riadne vymedzený odvolací dôvod a tento nemožno z obsahu odvolania vyvodiť, odvolací súd bez ďalšieho odvolanie odmietne podľa § 386 písm. d) CSP, keďže absencia relevantného odvolacieho dôvodu je vadou odvolania, pre ktorú nemožno v odvolacom konaní pokračovať. Na prípadné oneskorené doplnenie odvolacieho dôvodu pred rozhodnutím o odmietnutí odvolania nemôže odvolací súd prihliadnuť vzhľadom na znenie § 365 ods. 3 CSP. (pozri aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/23/2018, ktoré prešlo testom ústavnosti; viď rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 90/2019 o odmietnutí ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej).*

32. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že dané platí aj v prípade, ak odvolanie žiaden odvolací dôvod neobsahuje. Na doplnenie odvolacích dôvodov súd prvej inštancie v zmysle § 373 ods. 1 CSP odvolateľa nikdy nevyzýva. Ustanovenie § 365 ods. 3 CSP je teda podľa právnej doktríny nutné aplikovať aj na blanketové odvolania - teda odvolania vadné, bez vymedzených odvolacích dôvodov, ktoré je možné dopĺňať o chýbajúce odvolacie dôvody len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

33. Poukazujúc na hore uvedenú argumentáciu podľa Veľkého senátu nemožno súhlasiť s argumentáciou dovolateľov opierajúcou sa o právny záver najvyššieho súdu vyjadreného v uznesení z 27. februára 2018 sp. zn. 6Cdo/175/2017 (aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júna 2019 sp. zn. 6Cdo/119/2018) spočívajúcu v tom, že časové obmedzenie upravené v § 365 ods. 3 CSP nie je možné aplikovať na situáciu odstraňovania väd odvolania spočívajúcich v úplnej absencii odvolacích dôvodov. Na vyvrátenie daného je potrebné poukázať aj na logický argument zakladajúci sa na výklade od menšieho k väčšiemu (*argumentum a minori ad maius*), na základe ktorého možno dospieť k záveru, že ak sa § 365 ods. 3 CSP vzťahuje na procesnú situáciu, kedy odvolanie obsahuje aspoň jeden odvolací dôvod (a inak je bezvadné), rovnako sa toto ustanovenie musí vzťahovať aj na procesnú situáciu, kedy odvolanie neobsahuje žiaden odvolací dôvod (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2021 sp. zn. 2Cdo/64/2019 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. augusta 2022 sp. zn. 4Cdo/39/2021). Ako už bolo uvedené, ustanovenia § 365 ods. 3 CSP a § 373 ods. 1 CSP je nutné vykladať vo vzájomnej súvislosti a nie ich oddeľovať, keďže sa týkajú rovnakej situácie dopĺňania odvolacích dôvodov. Najvyšší súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí (sp. zn. 6Cdo/175/2017) tento výslovný rozdiel nebral pri rozhodovaní do úvahy, pričom sa javí, že preniesol prax dopĺňania blanketových odvolaní po lehote na podanie odvolania, aplikovanú ešte

za účinnosti zákona č.99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), ktorá právna úprava však bola odlišná od úpravy v CSP.

34. Veľký senát zároveň zdôrazňuje, že v ustanovení § 365 CSP je premietnutá zákonná koncentrácia civilného procesu. To znamená, že určité procesné úkony sú koncentrované do určitej fázy konania. V tomto prípade je teda procesný úkon podania odvolania koncentrovaný do 15 dní, ktoré začínajú plynúť v deň nasledujúci po dni doručenia prvoinštančného rozhodnutia. Ohľadne tohto tiež poukazuje na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. decembra 2019 sp. zn. III. ÚS 141/2019, ktorý uviedol, že *umožnenie dopĺňania odvolacích dôvodov po uplynutí tejto zákonnej lehoty by bolo v rozpore s princípom hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania, no najmä v rozpore s koncepciou odvolacieho konania, ktorá vychádza z tzv. neúplného apelačného systému*. Zároveň je potrebné taktiež podotknúť, že žalobcom na predídanie rizika odmietnutia blanketového odvolania doplneného po zákonnej lehote o odvolacie dôvody nebránilo, aby využili inštitút upravený v CSP, a to návrh na odpustenie zmeškania lehoty v zmysle § 122 CSP. Toto ustanovenie pamätá na situácie (okrem prípadov, kde to právna úprava výslovne vylučuje - § 347 ods. 3, § 351 ods. 3 a § 405 CSP), v ktorých ak dodržaniu lehoty stranou sporu bráni ospravedlniteľný dôvod, CSP umožňuje strane sporu predísť procesne čistým a zákonom predvídaným spôsobom uvedeným v § 122 CSP tvrdosti následkov zmeškania procesnej lehoty, ak v konečnom dôsledku súd po posúdení ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania lehoty uznesením toto zmeškanie lehoty odpustí. Toto právo však žalobcovia nevyužili. Ak by odvolací súd pristúpil na výklad zákonných ustanovení CSP v zmysle prezentovaného zo strany žalobcov, uvedené by do budúcnosti vytvorilo priestor na bezdôvodné zneužívanie stranami sporu, čo by v prvom rade bolo v rozpore s princípmi CSP mysliac tým zákonnú koncentráciu civilného konania a jeho hospodárnosť, ale aj rovnosť zbraní a práv strán sporu. Vzhľadom na uvedené je aj neprípustné, aby si strana sporu sama určovala lehotu na vykonanie procesného úkonu. V tomto smere Veľký senát dovolacieho súdu poukazuje na zákonné a súdom stanovené lehoty a v ich súvislosti zdôrazňuje princíp hospodárnosti a zákonnej koncentrácie civilného sporového konania, rovnosti strán sporu a právnej istoty (strany sporu si nemôžu sami určovať, každá i prípadne v inej dĺžke, lehotu na podanie odvolania alebo na doplnenie dôvodov tohto opravného prostriedku).

35. Veľkému senátu nedá tiež nepoukázať na právnu úpravu uvedenú v zákone č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) v tom zmysle, že ak by zákonodarca mienil inak ako je vyššie uvedené, výslovne by v právnej norme uviedol tak, ako to uviedol v § 62 ods. 2 CMP, že *odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní*.

36. Staršia argumentácia z čias OSP, podľa ktorej pri doplnení dôvodov je len odstraňovaním väd odvolania, je v súčasnosti nepoužiteľná, pretože odvolateľovi, ktorý vo svojom odvolaní v lehote na jeho podanie neuplatnil žiaden odvolací dôvod, by dnes dávala potencionálne väčší priestor na zhojenie nedostatkov, ako tomu, kto sa riadne odvolal a chce do svojho odvolania len niečo doplniť. Vychádzajúc z celkovej novej koncepcie sporového procesu, ktorá zvyrazňuje požiadavky na procesnú diligenciu sporových strán a zvyšuje procesnú zodpovednosť sporovej strany za nedostatok jej aktivity (respektíve jej pasivity) je správny prísnejší postoj s tým, že už judikát R 20/2014, je považovaný v dôsledku rekodifikácie civilného procesného práva za

prekonaný.

37. Žalobcovia svoje blanketové odvolanie doplnili až dňa 16. júla 2021, teda desať dní po uplynutí lehoty na podanie odvolania, resp. na jeho doplnenie, bez akéhokoľvek rozumne akceptovateľného a ospravedlniteľného dôvodu. Odvolací súd nemohol na takéto oneskorené doplnenie odvolania prihliadnuť vzhľadom na § 365 ods. 3 CSP v spojení s § 373 ods. 1 CSP. V tejto časti dovolacia argumentácia žalobcov vzhľadom na vyššie uvádzané dôvody Veľkého senátu nie je dôvodná. Z uvedených záverov vyplynula jedna rovina riešenia rozdielnej rozhodovacej praxe senátov najvyššieho súdu, z ktorej je možné zovšeobecniť nasledovnú právnu vetu uvedenú vo výroku pod II:

Odvolacie dôvody v sporovom konaní je potrebné uviesť, prípadne ich doplniť v lehote na podanie odvolania.

38. Veľký senát sa v ďalšom musel zaoberať posúdením veci zo širšieho hľadiska aj vzhľadom na právnu úpravu uvedenú v § 380 CSP, z ktorého vyplýva, že odvolací súd môže v zásade prihliadať iba na dôvody vymedzené v podanom odvolaní, ktoré boli vymedzené v odvolacej lehote. Súd však musí z úradnej povinnosti prihliadať na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok (pozri ust. § 161 CSP). Z uvedeného preto následne plynie aj záver, z ktorého je možné zovšeobecniť právnu vetu v kontexte posudzovaného blanketového odvolania uvedenú vo výroku III:

Aj v prípade tzv. blanketového odvolania je odvolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

39. Preto bude zo strany odvolacieho súdu vždy jeho povinnosťou v zmysle uvedeného zákonného imperatívu, zdublikovaného v ust. § 380 ods. 2 CSP aj v prípade tzv. blanketového odvolania skúmať procesné podmienky, tak ako to má toto ustanovenie na mysli.

40. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd v predmetnej veci pri identifikácii tzv. blanketového odvolania takto nepostupoval, nepreskúmal z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP), bolo potrebné uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 449 ods. 1 a § 450 CSP z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP, pre nesprávny procesný postup, ktorým bolo znemožnené strane, aby uskutočnila jej procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

41. Ďalej bolo potrebné pre ďalší postup odvolacieho súdu uviesť, akým spôsobom má potom odvolací súd postupovať za situácie - t. j. pri identifikácii blanketového odvolania po uplynutí lehoty na odvolanie a v zmysle vyššie uvedenej zákonnej povinnosti prieskumu rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP), po zistení, resp. preskúmaní odvolacím súdom, že tento nedostatok v procesných podmienkach nebol zistený. Nie je pri tom možné aplikovať ust. § 386 písm. d) CSP podľa ktorého,

odvolací súd odvolanie odmietne, ak nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať, vzhľadom na vyššie uvedenú povinnosť (teda povinnosť pokračovať) odvolacieho súdu preskúmať rozhodnutie súdu prvej inštancie.

42. Veľký senát k uvedenému udáva, že ak odvolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí. Podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie prichádza do úvahy, ak je vo výroku vecne správne. V danom prípade však nedochádza k vecnému prieskumu výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale procesných väd v zmysle § 380 ods. 2 CSP vzhľadom na existenciu tzv. blanketového odvolania. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu akým spôsobom má odvolací súd rozhodnúť v uvedenom prípade.

43. Veľký senát vyslovuje názor, že ak odvolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, za použitia základných princípov uvedených v čl. 4 ods. 1 CSP, keď toto ustanovenie upravuje postup - spôsob rozhodnutia, najbližšie posudzovanej veci, a použitie tohto ustanovenia zároveň zodpovedá účelu a zmyslu uvedeného ust. § 380 ods. 2 CSP vykonať prieskum procesných väd z úradnej moci odvolacieho súdu aj pri tzv. blanketových odvolaniach.

44. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a bola vec vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

45. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

62.**R O Z H O D N U T I E**

Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov ako dvojstranný právny úkon manželov alebo bývalých manželov môže byť voči veriteľom niektorého z manželov alebo bývalých manželov za splnenia zákonom vymedzených podmienok neúčinným právnym úkonom a to bez ohľadu na to, že k uzavretiu dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov došlo počas súdneho konania a súd uzavretie tejto dohody potvrdil vo forme uznesenia o schválení súdneho zmiaru.

(uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. novembra 2023 sp. zn. 1VCdo/3/2023)

Z o d ô v o d n e n i a:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 14. marca 2016, č. k. 1C/217/2015-48 žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu - dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“). Súd prvej inštancie uviedol, že uznesením Okresného súdu Bardejov z 27. marca 2014 č. k. 3C/124/2013-37 súd schválil zmier uzavretý medzi účastníkmi konania E. M. (žalovanou) a jej manželom R. M., ktorý sa týkal vyporiadania ich BSM po jeho predchádzajúcom zrušení súdom. Uznesenie o schválení zmiaru nadobudlo právoplatnosť dňa 27. marca 2014. Podľa súdu prvej inštancie vec bola právoplatne ukončená schválením súdneho zmiaru a uznesenie ako právoplatné rozhodnutie súdu nemohlo byť predmetom žaloby o určenie neúčinnosti právneho úkonu. Návrh na ukončenie veci súdnym zmirom bol totiž procesným právom účastníkov a súd by ho neschválil len v prípade, ak by bol v rozpore s právnymi predpismi, čo zrejme nebol, keďže bol súdom schválený. Žaloba o určenie, že dohoda účastníkov konania uzatvorená dňa 27. marca 2014 je právne neúčinná, nemôže napádať právoplatné rozhodnutie súdu, obsahom ktorého je procesný prejav účastníkov konania. Ak právna vec je právoplatne skončená a BSM vyporiadané súdom, nemôže byť vec opätovne prejednaná prípadnou žalobou o určenie neúčinnosti právneho úkonu ani vo vzťahu k žalobcovi.

1.1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením zo dňa 27. novembra 2017, sp. zn. 23Co/132/2016 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. S právnym názorom súdu prvej inštancie, že dohodu o vyporiadaní BSM schválenú súdnym zmirom nie je možné vyhlásiť za neúčinný právny úkon, odvolací súd nesúhlasil. Rovnako ako v prípade iných právnych úkonov následkom vyhlásenia neúčinnosti takého právneho úkonu je skutočnosť, že veriteľ sa môže požadovať uspokojenia svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Platnosť

tohto právneho úkonu ostáva zachovaná, vyslovením neúčinnosti sa len zakladá právo veriteľa požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Takýto postup bol podľa názoru odvolacieho súdu možný aj v prípade dohody o vyporiadaní BSM, schválenej súdnym zmierom. Bolo zrejmé, že aj dohoda o vyporiadaní BSM môže ukraťovať veriteľa v uspokojení jeho vymáhateľnej pohľadávky. Zo súdom zisteného skutkového stavu však nebolo možné zistiť skutočnosť, aká vymáhateľná pohľadávka veriteľa existovala v čase uzatvárania dohody o vyporiadaní BSM. Špecifikom tohto sporu bola skutočnosť, že pohľadávka, ktorej uspokojenie malo byť konaním žalovanej a jej manžela ukrátené, bola taktiež pohľadávka z odporovateľného právneho úkonu. Odvolaciemu súdu sa javilo, že rozhodnutie súdu, ktorým bol manžel žalovanej zaviazaný zaplatiť do všeobecnej podstaty úpadcu (žalobcu) sumu 468 758,78 eura, bolo rozhodnutie konštitutívne, nie deklaratórne, a preto za vznik pohľadávky nebolo možné považovať samotný prevod finančných prostriedkov z majetku úpadcu. Týmto právne významnými skutočnosťami sa súd prvej inštancie nezaoberal. Súd prvej inštancie sa nezaoberal ani tým, či takáto dohoda ukrajuje veriteľa alebo nie.

1.2. Súd prvej inštancie následne rozsudkom zo dňa 10. októbra 2018, č. k. 1C/217/2015 – 114 žalobu zamietol a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie po zrušení veci dospel k záveru, že absentuje splnenie základných podmienok vyhlásenia odporovateľnosti právneho úkonu, a preto žalobu zamietol. Poukázal na to, že pohľadávka veriteľa vznikla až 23. februára 2018, v čase vykonania právneho úkonu pohľadávka neexistovala. V konaní nebol preukázaný úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa.

2. Odvolací súd na odvolanie žalobcu rozsudkom zo dňa 22. júla 2020, sp. zn. 23Co/40/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Vecná správnosť výroku rozsudku nevyplývala z argumentácie súdu prvej inštancie, ale z právneho posúdenia, ktoré vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) z 30. októbra 2019, sp. zn. 2Cdo/219/2019. Toto rozhodnutie rieši identický právny problém ako sa rieši v tomto konaní a odvolací súd je povinný z takéhoto rozhodnutia vychádzať (čl. 2 ods. 2 CSP), pretože sa jedná o rozhodnutie najvyššej súdnej autority a neexistuje žiadne rozhodnutie najvyššej súdnej autority, ktoré by zastávalo iný názor. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že bez ohľadu na ostatné náležitosti, pokiaľ dohoda o vyporiadaní BSM bola schválená súdnym zmierom, nie je možné takejto dohode odporovať. Už samotná táto skutočnosť znamená, že takáto žaloba musí byť zamietnutá. Pre takéto právne posúdenie je postačujúci skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, podľa ktorého je predmetom žaloby o neúčinnosť právneho úkonu - dohoda o vyporiadaní BSM, ktorá bola schválená vo forme súdneho zmierného uznesením Okresného súdu Bardejov z 27. marca 2014.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a z § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP. Dovolateľ žiadal, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ videl v nepreskúmateľnosti a zmätočnosti napadnutého rozhodnutia. Podľa dovolateľa nedostatok spočíval v tom,

že sa odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia nezaoberal odvolacou argumentáciou žalobcu a nevysporiadal sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko k odvolacej argumentácii ohľadom toho, že odporovateľnosť právneho úkonu nepopiera jeho neplatnosť, ale naopak vychádza z platnosti právneho úkonu, že schválený zmier má síce účinky právoplatného rozsudku, avšak nie je právne záväzný pre každého, iba pre strany konania (§ 228 ods. 1 CSP) a že vyslovením neúčinnosti právneho úkonu sa neruší jeho platnosť, ale sa určuje iba jeho neúčinnosť vo vzťahu ku konkrétnemu žalobcovi. Podľa dovolateľa podstata neúčinnosti spočíva v tom, že právny úkon, ktorému veriteľ odporuje, stráca za podmienok uvedených v § 42a Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) právnu účinnosť vo vzťahu k veriteľovi. Následkom je teda relatívna neúčinnosť právneho úkonu. Hmotnoprávnym úkonom, ktorý podlieha prieskumu súdu a jeho schváleniu, je dohoda o vyporiadaní BSM a táto dohoda je podľa dovolateľa odporovaná. Odporovaný nie je samotný rozsudok, ktorým bola dohoda schválená. Pri schvaľovaní dohody ako súdneho zmiern súd neskúma podmienky stanovené v § 42a OZ, ale iba podmienky platnosti dohody.

3.2. Nesprávne právne posúdenie dovolateľ namietal v súvislosti s rozdielnou rozhodovacou praxou, keďže vzhľadom k tomu, že okrem rozhodnutia dovolacieho súdu, na ktoré sa odvolal aj odvolací súd (2Cdo/219/2019), existuje aj nález ÚS SR I. ÚS 260/2016, ktorý sa stotožnil s odlišným právnym názorom. Podľa dovolateľa bol nesprávny právny záver odvolacieho súdu na nemožnosť odporovať dohode, schválenej súdnym zmiernom. Tento názor totiž nerozlišuje medzi dohodou ako hmotnoprávnym úkonom, ktorému sa odporuje a procesnou formou jej schválenia ako zmiern, ktorému sa ale neodporuje.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, alternatívne zamietol a žalovanej priznal náhradu trov dovolacieho konania.

5. Vec prejednávajúci senát 7C podľa § 48 ods. 1 CSP postúpil uznesením sp.zn. 7Cdo/167/2021 zo dňa 25. mája 2023 veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Vyslovil názor, že dohode o vyporiadaní BSM schválenej súdnym zmiernom možno úspešne odporovať, nakoľko sa táto dohoda považuje za hmotnoprávny úkon, ktorý názor je zhodný aj nálezom ÚS SR I. ÚS 260/2019. Tento názor je naopak rozdielny od právneho názoru, vysloveného v rozhodnutí sp.zn. 2Cdo/219/2019, podľa ktorého súdny zmier tým, že bol súdom schválený, nadobudol účinky právoplatného rozsudku, ktorý je právne účinný voči každému.

6. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky si po postúpení veci senátom 7C v súlade s § 48 ods. 4 CSP vyžiadala stanoviská Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

7. Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky v písomnom vyjadrení uviedla, že dohoda o vyporiadaní BSM je primárne hmotnoprávnym úkonom, a to bez ohľadu na formu, v ktorej ju manželia alebo bývalí manželia uskutočnia. Môžu tak urobiť ústne, písomne, písomne vo forme notárskej zápisnice, zveriť riešenie najlepšieho variantu usporiadania vzájomných vzťahov

súdu a to buď autoritatívne, alebo požiadať súd o schválenie súdneho zmieru. Manželia alebo bývali manželia môžu dokonca dospieť aj k faktickej dohode, čo sa zvykne označovať ako vyporiadanie BSM zo zákona. Zdôraznila, že predpokladom schválenia zmieru je súhlasný prejav vôle manželov resp. bývalých manželov. Z pohľadu hmotného práva ide o dvojstranný právny úkon. Posudzovanie súdu je obmedzené a rozhodujúce skutočnosti súd zisťuje len v limitovanom rozsahu, preto potvrdená dohoda o vyporiadaní BSM súdom ako súdny zmier má také isté vlastnosti ako iné právne úkony, ktorému možno odporovať.

8. Generálny prokurátor Slovenskej republiky uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným postupujúcim senátom. Právnu otázkou, pre ktorú bola vec veľkému senátu postúpená navrhuje interpretovať tak, že veriteľ môže žalobou odporovať dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov schválenej súdnym zmierom. Argumentoval, že pri interpretácii tejto otázky treba vychádzať, okrem iného z pravidla subjektívnej záväznosti rozsudkov, zo zásady formálnej pravdy a z prejednávacieho princípu, ktorými sa civilný proces sporovej veci riadi. Súdne rozhodnutia (až na určité zákonné výnimky) sú záväzné len subjektívne (§228 CSP). Uznesenie o schválení zmieru nemôže mať preto dopad na právne postavenie tretích osôb (na veriteľov strán sporu). Súd zmier schváli, ak neodporuje hmotnému právu (§148 CSP). Súd vyhodnocuje, či zmier neodporuje hmotnému právu (v zásade) len na základe skutočností a dôkazov, ktoré strany predložili. Nie je úlohou, ale ani len možnosťou súdu zistiť, či úmyslom strany ukrátiť veriteľa.

9. Tnavská univerzita v Tnave, Právnická fakulta k predmetnej veci uviedla, že k nastolenej otázke sa prikláňa k názoru postupujúceho senátu. Uviedla, že právna doktrína je v zásade jednotná v tom, že súdny zmier je dohoda strán – zmluva. Súd pri schvaľovaní súdneho zmieru nerozhoduje spor, len posudzuje, či je súdny zmier v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Preto sa možno stotožniť s názorom, že na účely odporovania je potrebné chápať pojem právny úkon v širšom zmysle a zahrnúť do obsahu tohto pojmu aj dohodou strán schválenú súdom vo forme súdneho zmieru. Schválenie hmotnoprávnej dohody súdom vo forme súdneho zmieru nemôže zmeniť to, že vo svojej podstate ide o právny úkon strán. Schválený súdny zmier je záväzný len pre strany a rozšírenie záväznosti voči iným subjektom alebo dokonca voči každému by muselo vyplývať priamo zo zákona. Pokiaľ takejto úpravy niet, rozšírenie záväznosti na ďalšie subjekty nemá oporu v zákone. Preto sa veriteľ ako žalobca môže domáhať odporovateľnosti schváleného súdneho zmieru.

10. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta uviedla, že sa stotožňuje s názorom senátu, ktorý predložil vec na prerokovanie veľkému senátu. K veci uviedla, že dohoda o vyporiadaní BSM svoj charakter dvojstranného právneho úkonu nestráca, pretože súd túto dohodu t.j. konkrétny spôsob vyporiadania masy BSM prevzal do svojho rozhodnutia „len“ ako procesným právom aprobovaný dvojstranný hmotnoprávny úkon strán sporu, vyvolávajúci následok v procesnej rovine v podobe skončenia sporu. Právo odporovať ukracujúcemu právnemu úkonu dlžníka je dôležitým nástrojom ochrany vlastníckeho práva veriteľa. Špecifikom schválenia zmieru v súdnom konaní sa prejaví v tom, že vyporiadanie BSM dohodou manželov resp. bývalých manželov bude po formálnom „užšom“ prieskume (t.j. po posúdení skutočností, či strany disponujú predmetom konania a či dohoda je platným právnym

úkonom), je primárne založené na zmluvnej autonómii strán a nie je výsledkom meritórneho rozhodnutia, ktoré by vychádzalo zo zásad normovaných v § 150 OZ. Odopretie súdnej ochrany ukrátenému veriteľovi s odôvodnením, že BSM bolo vyporiadané súdnym rozhodnutím, a preto vyporiadaniu nie je možné odporovať, vyvoláva otázky hraničiace s odopretím základného práva na súdnu ochranu.

11. Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta v stanovisku uviedla, že zmier predstavuje primárne hmotnoprávnu dohodu - zmluvu medzi sporovými stranami avšak predsa len zmluvu uzatvorenú počas a v súvislosti so súdnym konaním. Z toho možno vyvodzovať predovšetkým to, že zmier má základ a korene v hmotnom práve, a preto je zmluvou. Základný procesný rys zmiernu sa zase prejavuje v tom, že predstavuje surogát rozsudku súdu. Zmier má tak dvojakú povahu: základom zmiernu je hmotnoprávna dohoda sporových strán, avšak v dôsledku procesnoprávných konotácií (predovšetkým okolnosti, že táto dohoda sa neuzatvára izolovane mimoprocenno) sa účinky zmiernu prejavujú aj v procese a to predovšetkým tým, že zmier je aj procesným inštitútom predstavujúcim surogát rozsudku. V závere skonštatovala, že dohoda o vyporiadaní BSM v dôsledku jeho schválenia ako zmiernu, nestráca povahu právneho úkonu a teda takémuto úkonu možno odporovať podľa § 42a OZ.

12. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Právnická fakulta uviedla, že schválená dohoda sporových strán vo forme súdneho zmiernu nestráca zmluvnú povahu, a preto je možné napadnúť takúto dohodu odporovacou žalobou. V žiadnom prípade nejde o sui generis preskúmanie uznesenia súdu, pretože zmluvná dohoda, tzv. súdny zmier naďalej zostáva v platnosti a uznesenie súdu zostalo bez zmeny. Odporovacia žaloba v tomto prípade len testuje účinky uzavretej dohody vo vzťahu k pohľadávke veriteľa voči niektorej zo strán tejto dohody. Na základe odporovacej žaloby môže dôjsť len k neúčinnosti uzavretej dohody vo vzťahu k veriteľovi, ktorý podá odporovaciu žalobu. Naopak, ak by sa nepripustila odporovacia žaloba, bolo by možné inštitút súdneho zmiernu zrejme zjavne zneužívať na úkor veriteľov účastníkov dohody (sporových strán), čo by následne vyvolalo tlak na rozsah súdneho prieskumu pri schvaľovaní zmiernu.

13. Senát 7C predložil vec veľkému senátu na rozhodnutie o dovolaní, pričom za kľúčovú považoval otázku, či dohode o vyporiadaní BSM schválenej súdnym zmiernom, možno úspešne odporovať, pretože v riešení nastolenej otázky sa odkláňa od názoru vysloveného v skoršom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/219/2019, podľa ktorého súdny zmier tým, že bol súdom schválený, nadobudol účinky právoplatného rozsudku, ktorý je právne účinný voči každému. Predkladajúci senát má za to, dohode o vyporiadaní BSM schválenej súdnym zmiernom, možno úspešne odporovať, nakoľko sa táto dohoda považuje za hmotnoprávny úkon.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací konajúci vo veľkom senáte (§ 35 v spojení s § 48 ods. 1 a 4 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, že spĺňalo zákonom požadované náležitosti, vrátane riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu, pristúpil k skúmaniu splnenia podmienok prípustnosti dovolania. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, „či dohode o vyporiadaní BSM schválenej súdnym zmiernom, možno úspešne odporovať“. Vec predkladajúci senát 7C prípustnosť dovolania odôvodnil rozdielnou

rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolací súd dospel k záveru, že bol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. v dovolaní vymedzená právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Senát 7C vo svojom predkladacom uznesení vyslovil názor, že *súdny zmier uzavretý účastníkmi nestráca po schválení súdom svoju povahu právneho úkonu, teda úkonu ktorý má hmotnoprávne účinky*. To, že ho súd schválil, je procesným prejavom toho, že súd už nebude o predmete sporu meritórne rozhodovať, keďže spor bol medzi stranami sporu odstránený ich osobitnou dohodou, zhodnými prejavmi vôle vo forme zmiernu. Z hmotnoprávneho hľadiska má zmier uzavretý pred súdom rovnaké vlastnosti ako iné právne úkony, preto mu veriteľ jednej zo strán zmiernu môže odporovať odporovacou žalobou. Občiansky zákonník pojem právny úkon v tomto smere nijako neobmedzuje, preto treba prijať taký záver, že možno odporovať aj úkonom procesným strán uskutočneným v rámci súdneho konania, ktoré majú hmotnoprávny účinok. V opačnom prípade by sa zásadne oslabila ochrana veriteľa, ktorú mu poskytuje odporovacia žaloba, pretože dlžníkovi by stačilo „prehnať“ svoj ukracujúci právny úkon cez súdne konanie, čím by vylúčil možnosť veriteľa takému úkonu odporovať. Skutočnosť, že zmier bol schválený súdom a že môže mať účinky právoplatného rozsudku, na tomto závere nič nemení, pretože procesné účinky zmiernu môžu pôsobiť len medzi stranami súdneho konania, nie voči tretím osobám, nezúčastneným na procese.

16. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, po oboznámení sa s obsahom spisu, dôvodmi senátu 7C uvedenými v rozhodnutí o postúpení veci v zmysle § 48 ods. 1 CSP a tiež stanoviskami vyžiadateľmi v zmysle § 48 ods. 4 CSP, sa stotožňuje s názorom senátu, ktorý mu vec postúpil.

17. Dohoda o vyporiadaní BSM je hmotnoprávnym úkonom, a to bez ohľadu na formu, v ktorej ju manželia alebo bývalí manželia uskutočnia. Dohoda o vyporiadaní BSM je dôvodom prevodu majetku medzi majetkovými podstatami, s ktorými nakladali manželia resp. bývalí manželia, keďže BSM ako osobitná majetková podstata v dôsledku vyporiadania zaniká. Ak pohľadávka veriteľa niektorého z manželov mohla byť uspokojená aj z individuálnej majetkovej podstaty niektorého z manželov a aj z BSM, v dôsledku vyporiadania BSM môže nastať situácia, že celková hodnota majetku na uspokojenie veriteľa sa môže znížiť. Je preto namieste uvažovať o odporovateľnosti dohody o vyporiadaní BSM. Ak teda právnym úkonom došlo k ukráteniu veriteľa môže byť právny úkon, ktorým sa tak udialo, voči nemu právne neúčinný.

17.1. Súdne rozhodnutia sú záväzné len subjektívne (okrem zákonných výnimiek). Uznesenie o schválení zmiernu nemôže mať preto dopad na právne postavenie tretích osôb, konkrétne na veriteľov strán sporu. Nemožno opomenúť, že súd vyhodnocuje iba to, či zmier neodporuje hmotnému právu (§148 CSP) v zásade len na základe skutočnosti a dôkazov, ktoré strany predložili. Nie je úlohou, ale ani len možnosťou súdu zistiť či úmyslom strán je ukrátiť veriteľa. Predpokladom pre schválenie zmiernu nie je zistenie skutkového stavu v takom rozsahu, aký je inak potrebný pre autoritatívne rozhodnutie súdu. (5MCdo/11/2009).

18. Veľký senát vyslovuje záver, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva

manželov ako dvojstranný právny úkon manželov alebo bývalých manželov môže byť voči veriteľom niektorého z manželov alebo bývalých manželov za splnenia zákonom vymedzených podmienok neúčinným právnym úkonom a to bez ohľadu na to, že k uzavretiu dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov došlo počas súdneho konania a súd uzavretie tejto dohody potvrdil vo forme uznesenia o schválení súdneho zmiernu.

19. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že ak odvolací súd vychádzal z názoru, že dohode o vyporiadaní BSM schválenej súdnym zmiernom nemožno odporovať, jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení. Dovolanie dovolateľa v tejto otázke treba preto podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP považovať za prípustné a zároveň aj dôvodné.

20. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky neostalo preto iné, než vyššie uvedený rozsudok odvolacieho súdu, spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 449 a § 450 CSP). V novom rozhodnutí vo veci rozhodne tento súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). V ďalšom konaní je odvolací súd a aj súd prvej inštancie právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 CSP).